

Fimmtudaginn 14. apríl 1994.

Nr. 210/1992.

Steinþór Sigurbjörnsson

(Hjalti Steinþórsson hrl.)

gegn

Fiskiðju Sauðárkróks hf.

(Skarphéðinn Þórisson hrl.)

Ómerking. Heimvísun. Réttarfar.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Guðrún Erlendsdóttir, Garðar Gíslason og Gunnar M. Guðmundsson.

Áfrýjandi skaut málinu til Hæstaréttar með stefnu 12. maí 1992. Krefst hann þess, að stefndi verði dæmdur til að greiða sér 253.068 krónur með vöxtum og vaxtavöxtum samkvæmt 10. og 12. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 frá 1. júlí 1991 til greiðsludags og málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti. Þá krefst hann viðurkenningar á sjóveðsrétti í skipi stefnda, Tjaldanesi ÍS-522, til tryggingar dæmdum fjárhæðum.

Stefndi krefst staðfestingar hins áfrýjaða dóms og málskostnaðar fyrir Hæstarétti úr hendi áfrýjanda.

Samkvæmt dómssgerðum héraðsdóms í máli þessu var háð í því dómþing 24. janúar 1992. Í upphafi þinghaldsins voru lögð fram nokkur dóm skjöl og skráð í þingbók, að lögmenn aðila lýstu yfir, að gagnaöflun í málinu væri lokið. Síðan var bókað: „Hófust nú aðila- og skýrslutökur.“ Þá greinir frá því, að fyrir dóm hafi komið „aðilinn Kristmundur H. Ingibjörnsson“, og er bókuð aðilaskýrsla hans, en í framhaldi af henni framburður tveggja vitna. Í ljós hefur komið, að yfirheyrslur þessar fóru aldrei fram í málinu, heldur í öðru máli, sem höfðað var samtímis af nefndum Kristmundi gegn stefnda. Áfrýjandi kom og ekki fyrir dóm til að tjá sig um sakarefnið, svo sem nauðsyn bar til, eins og háttað er atvikum málsins og ágreiningi málsaðila.

Vegna þessa megingalla á málsmeðferð héraðsdómara verður ekki hjá því komist að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og meðferð málsins frá og með áðurnefndu þinghaldi og vísa málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og uppsögu héraðsdóms að nýju.

Eftir atvikum er rétt, að málskostnaður fyrir Hæstarétti falli niður.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjaði dómur og meðferð málsins frá og með þinghaldi 24. janúar 1992 eiga að vera ómerk, og er málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu að nýju. Málskostnaður fyrir Hæstarétti fellur niður.

Dómur bæjarþings Sauðárkróks 20. febrúar 1992.

Mál þetta, sem dómtekið var að loknum munnlegum málflutningi þann 24. janúar sl., höfðaði Steinþór Sigurbjörnsson, kt. 181256-5839, Kárástíg 5, Hofsósi, með stefnu, birtri 3. október 1991, fyrir Þórólfi Gíslasyni, stjórnarformanni Fiskiðju Sauðárkróks hf., f. h. félagsins til greiðslu skuldar, að fjárhæð kr. 253.068, ásamt vöxtum og vaxtavöxtum skv. 10. og 12. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 frá 1. júlí 1991 til greiðsludags auk málskostnaðar [...], enn fremur að stefnda verði dæmt skylt að þola staðfestingu á sjóveði í skipi þess, Tjaldanesi ÍS-522, skipaskráningarnúmer 127, fyrir ofangreindum kröfum, en á skipi þessu starfaði stefnandi í þágu stefnda. Skipið hét áður Ólafur Þorsteinsson SK-77, en þrátt fyrir nafnbreytinguna er það enn skráð eign stefnda.

Stefndi krefst sýknu af kröfum stefnanda og málskostnaðar [...].

I.

Stefnandi kveður málavexti þá, að hann hafi verið yfirvélstjóri á Ólafi Þorsteinssyni SK-77, sem stefndi hafi átt og gert út. Hinn 26. mars 1991 hafi sér verið sagt upp störfum frá og með 1. apríl 1991 með uppsagnarfresti skv. sjómannalögum sem er 3 mánuðir og hafi þetta verið tekið fram í uppsagnarbréfinu. Hafi því störfum stefnanda átt að ljúka 30. júní 1991.

Stefnandi kveður að hann hafi starfað áfram þar til 21. apríl 1991 en þá hafi skipinu verið lagt og sér tjáð, að sér væri óhætt að fá sér vinnu annars staðar.

Stefnandi kveðst hafa fengið greidd laun til 21. apríl 1991 en síðan þá hafi hann ekki fengið nein laun greidd þrátt fyrir innheimtutilraunir og því sé sér þörf á að höfða mál þetta.

— — —

[Sbr. héraðsdóm í málinu: Kristmundur Ingibjörnsson gegn Fiskiðju Sauðárkróks hf., bls. 805 hér að framan.]

Niðurstaða.

Það er óumdeilt í máli þessu að stefnanda var sagt upp störfum á lög-mætan hátt með bréfi sem lagt er fram sem dómskjal nr. 6. Í bréfi þessu kemur skýrt fram að störfum stefnanda hjá stefnda skyldi ljúka þann 30. júní 1991.

Skipstjórinn á Ólafi Þorsteinssyni SK-77 hefur borið það fyrir dómi, að hann hafi einungis fengið bein fyrirmæli frá framkvæmdastjóra stefnda um að skýra stefnanda frá fyrirhugaðri uppsögn og samræður sínar við framkvæmdastjóra stefnda hafi hann skilið á þann veg að hann ætti að skýra áhöfninni frá því að þeir mættu leita sér að annarri atvinnu. Framkvæmdastjóri stefnda hefur mótmælt því, að hann hafi gefið skipstjóranum leyfi til að skýra áhöfninni frá því að þeim væri heimilt að leita sér að annarri atvinnu. Í vitnisburði skipstjórans kom fram, að hann hefði ekki fengið nein fyrirmæli um að ræða launagreiðslur til áhafnarinnar í uppsagnarfresti, enda hafi hann ekki gert það.

Ákvæði uppsagnarbréfsins er mjög skýrt og kveður á um vinnulok þann 30. júní 1991. Er ekki unnt að líta svo á, að því ákvæði hafi verið hnekkð með ummælum skipstjórans.

Í 27. gr. sjómannalaga er skýrt kveðið á um það að skipverji taki laun til þess dags er ráðningu hans lýkur. Í geinargerð með því ákvæði segir m.a. að til þess að skipverji eigi rétt til launa verði hann að inna vinnu af höndum eða vera reiðubúinn til þess. Verður að telja að þar sem stefnandi hafi ráðið sig í aðra vinnu, sbr. yfirlýsingu á dómskjölum nr. 12 og 14, frá 22. apríl 1991, þ.e. áður en ráðningu hans hjá stefnda skyldi lokið 30. júní 1991, hafi honum ekki verið unnt að efna fyrri ráðningarsamning sinn.

Forsenda þess, að skipverji fái bætur skv. 25. gr. sjómannalaga, er, að skipverja sé vikið úr skiprúmi áður en ráðningartími hans sé liðinn. Ráðningartíma stefnanda skyldi ljúka 30. júní 1991, sbr. dómskjal nr. 6. Stefnanda var því ekki vikið úr starfi fyrir 30. júní 1991.

Þegar af þessum ástæðum verða kröfur stefnanda ekki teknar til greina.

Eftir þessum úrslitum ber að dæma stefnanda til að greiða stefnda kr. 50.000 í málskostnað.

Dóm þennan kvað upp Hjördís Stefánsdóttir fulltrúi.

D ó m s o r ð:

Stefndi, Fiskiðja Sauðárkróks hf., skal vera sýkn af kröfum stefnanda, Steinþórs Sigurbjörnssonar, í máli þessu.

Stefnandi, Steinþór Sigurbjörnsson, greiði stefnda, Fiskiðju Sauð-

árkróks hf., kr. 50.000 í málskostnað innan 15 daga frá birtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.
